

^a Nam ut quidam ^a me quoque excellentior ait, ^b Αἰδεῖς ἡτούσια σώματα οἰκοδομεῖ. Fit autem sāpe, ut bonis summa rerum gerenda deferatur, ut ^c exuberans retundatur improbitas. Aliis mista quādam, pro animorum qualitate, distribuit: quosdam ^d remordet, ne longā felicitate luxurient: alios duris agitari sinit, ut virtutes animi, patientiae usu atque exercitatione, conficiant. Alij plus aequo metuunt, quod ferre possunt: alij plus aequo despiciunt, quod ferre non possunt. Hos, in experimentum sui, tristibus dicit. Nonnulli ^e venerandū sāculi nomen, gloriōsae pretio mortis, emerunt. Quidam suppliciis inexpugnabiles, exemplum ceteris prætulerunt, invictam malis esse virtutem. Quæ quām rectē atque disposite, & ex eorum bono, quibus accidere videntur, fiant, nulla dubitatio est. Nam illud quoque, quod improbis nunc tristia, nunc optata proveniunt, ex eisdem ducitur caussis. Ac de tristibus quidem nemo miratur, quod eos male meritos omnes existimant. Quorum quidem supplicia, tum ceteros ab sceleribus deterrent, tum ipsos, quibus inveheuntur, emendant: læta verò magnum bonis argumentum loquuntur, quid de hujusmodi felicitate debeant judicare, quam famulari sāpē improbis certant. In qua te illud etiam ^f dispensari credo, quod est forsitan aliud, cuius tam præceps atque importuna natura, ut eum in scelera potius exacerbare possit rei familiaris inopia: hujus morbo providentia collatæ pecunia remedio medetur. Hic fœdatam probris conscientiam spectans, & se cum fortunā suā comparans, forsitan pertimescit, ne cuius ei jucundus usus est, sit tristis amissio. Mutabit igitur mores, ac, dum fortunam metuit amittere, nequitiam derelin-

INTERPRETATIO.

^a fortè Hermes Trismegistus. ^b viri | morte consecuti sunt. ^c ideo fieri. ^d com-
faciens corpus virtutes adificant. ^e graffata. ^f movers.
^g affigit. ^h posteritatis famam illustri

NOTÆ.

bus differat: ut quos Deus probat, hos homines improbent, quosque homines probant, hos Deus improbet: sic quo tempore amici Jobi ipsum damnabant, eodem Jobum Deus absolvebat. Quintam hāc in re contraria sunt hominum judicia, & quos alij præmio, alij supplicio dignos arbitrantur.

Deinde mentium sic diversa est temperies, saltem habitā ratione corporis, cum quo junguntur, ut quādam ipso corpore sint infirmiores, quādam fortiores, quādam veluti libratis viribus æquales: quibus omnibus, Deo provi-

dente, modò prospera, modò adversa contingunt, prout hæc conducunt ad vitia removenda, vel ad virtutes promovendas: quod tam ignotum est hominibus, quam illa intima temperies animorum.

9. Nam ut quidam me quoque excellentior ait.] Creditur Hermes Trismegistus, inquit Ascensius, quem Deum effectum fabulatur Gentilitas. Græca autem illa verba αἰδεῖς ἡτούσια, &c. sic reddi debent: viri sacri corpus virtutes adificant: quamquam enim, teste Apostolo, 2. Cor. c. 12. virtus in infirmitate perficit:

quit. Alios in cladem meritam præcipitavit indignè acta felicitas, Quibusdam permisum puniendi jus, ut exercitij bonis, & malis esset causa supplicij. Nam ut probis atque improbis nullum fœdus est, ita ipsi inter se improbi nequeunt convenire. Quid ni? cùm à semet 5. ipsis discepentibus conscientiam vitiis quique dissentiant, faciantque sāpē, quæ cùm gesserint, non fuisse gerenda decernant? Ex quo sāpē summa illa providentia protulit insigne miraculum, ut malos mali bonos facerent. Nam dum iniqua sibi à pessimis quidam perpeti videntur, noxiorum odio flagrantes ad virtutis frugem rediere, dum se eis 10. dissimileis student esse, quos oderant. Sola est enim divina vis, cui mala quoque bona sint, cùm eis competenter utendo, alicujus boni elicit effectum. ¹⁰ Ordo enim quidam cuncta complectitur, ut quod ab assignatā ordinis ratione discesserit, hoc licet in alium, tamen in ordinem relabatur, ne quid in regno providentiae liceat temeritati. ¹⁵ ^a Αἰγαλέον δ' εἶπε ταῦτα δὲ οὐ μᾶλα ἀγρεψεν. Neque enim fas est homini cunctas divini operis machinas vel ingenio comprehendere, vel explicare sermone. Hoc tantum perspexisse sufficiat, quod naturalium omnium ^b proditor Deus, idem ad bonum dirigens cuncta disponit: dumque ea quæ protulit, in sui similitudinem retinere festinat, ²⁰ malum omne de reipublicæ suæ terminis per fatalis seriem necessitatis eliminat. Quo sit, ut quæ in terris abundare creduntur, si disponentem providentiam spectes, nihil usquam esse perpendas. Sed video jam dudum te & pondere quæstionis oneratum, & rationis proximitate fatigatum, aliquam carminis expectare dulcedinem. Acci- ²⁵ pe igitur ^d haustum, quo refectus, firmior in ulteriora contendas.

INTERPRETATIO.

^a difficile autem est me hac omnia velut | culum.
deum eloqui. ^b creator. ^c expellit. ^d po-

NOTÆ.

tur, salus tamen corporis, divitiae, & carteræ ejusmodi prosperitates non raro conducunt ad virtutem colendam: sic Deo dicenti, Jobum esse virum justum & colementem Deum, respondit malus Genius, non esse mirum; cùm omnia illi prospera essent. Lib. Job.

^{10.} Ordo enim quidam, &c.] Ut enim rerum omnia creatarum unum

est principium unusque finis, sic necesse est unus sit eorumdem rerum ordo, una providentia, quam utpote infinitam neque animo comprehendere, neque verbis explicare possumus: optimè enim Homerius Iliad. M. αἰγαλέον δ' εἶπε, &c. hoc est: difficile autem hac omnia me tamquam Deum eloqui.

PROSA VII.

ARGUMENTUM.

SIC ergo, inquit Philosophia, omnis fortuna, sive hæc profspera fuerit, sive adversa, utpote quæ à Deo providente oritur, ad ipsum Deum refertur, ut sit bona, nec nisi abundantium vitio mala: sic probos prospera remunerare, adversa exercere; improbos verò adversa punire, prospera emendare debet.

TAMNE igitur vides, quid hæc omnia, quæ diximus, consequatur? Quid nam? inquam. ^a Omnem, inquit, bonam prorsus esse fortunam. Et ^b qui, inquam, fieri potest? Attende, inquit, cùm omnis fortuna vel jucunda, vel aspera, tum remunerandi exercendive bonos, tum puniendi corrugendive improbos causâ deferatur; omnis bona est, quam vel justam constat esse, vel utilē. Nimis quidem, inquam, vera ratio; &c, si quam paullo antè docuisti providentiam fatumve considerem, firmis viribus nixa sententia. Sed eam, si placet, inter eas quas ^c inopinabileis paullò antè posuisti, numeremus. ^d Qui? inquit. Quia ^e id hominum sermo communis usurpat, & quidem crebro, quorundam malam esse fortunam. Visne igitur, inquit, paullisper vulgi sermonibus accedamus, ne nimium velet ab humanitatis usu recessisse videamur? Ut placet, inquam.

INTERPRETATIO.

^a utramque fortunam, nempe prosperam | ^c incredibiles. ^d quare. ^e ita homines
adversam esse bonam. ^b quomodo. | vulgo loquuntur, & quidem sapienter.

NOTÆ.

^{1.} Inopinabiles.] Incredibiles, &c, ut coloribus, & cæteris ejusmodi. Sic ericuitur Cicero, paradoxas. Scilicet vulgus præcipitatione & præjudicio iudicans, id putat incredibile, quod sapientibus clara & distincta cognitione judicantibus verissimum certissimum que videtur: cuius rei plura sunt exempla apud philosophos, ut de lumine, de

Nonne

CONSOLATIONIS PHILOSOPHIAE. LIB. IV. 305

^{2.} Nonne igitur bonum censes esse, quod prodest? Ita est, inquam. Quæ verò aut exercet, aut corrigit, prodest. Fateor, inquam. Bonæ igitur. ^a Quid ni? Sed hæc eorum est, qui vel in virtute positi, contra aspera bellum gerunt, vel à vitiis declinantes, virtutis iter arripiunt. Negare, inquam, nequeo. Quid verò jucunda, quæ in præmium tribuitur bonis, num vulgus malam esse decernit? Nequaquam: verum ut est, ita quoque esse optimam censet. Quid reliqua, quæ, cùm sit aspera, justo supplicio malos coercet, num bonam populus putat? Immo omnium, inquam, quæ excogitari possunt, judicat esse miserrimam. Vide igitur ne opinionem populi sequentes quidam valde ^b inopinabile ^c confecerimus? Quid? inquam. Ex his enim, ait, quæ concessa sunt, ^d evenit eorum quidem, qui vel sunt in possessione, vel in proiectu, vel in adeptione virtutis, omnem, quæcumque sit, bonam; in improbitate verò manentibus, omnem pessimam esse fortunam. Hoc, inquam, verum est, tametsi nemo audeat confiteri. Quare, inquit, ita vir sapiens molestè ferre non debet, quoties in fortunæ certamen adducitur: ut virum fortè non deceat indignari, quoties increpitum bellicus tumultus. Utrique enim, huic quidem gloriæ propagandæ, illi verò confirmandæ sapientiae difficultas ipsa, materia est. Ex quo etiam ^e virtus vocatur, quod suis viribus nitens non superetur adversis. Neque enim vos in ^f proiectu positi virtutis, & difluere deliciis, & ^g emarcescere voluptate venistis, prælium cum omni fortunâ nimis acre ⁱ conseritis, ne vos aut tristis opprimat, aut jucunda corrumpat: firmis ^k medium viribus occupate. Quidquid autem infra subsistit, aut ultra progreditur, habet contemptum felicitatis, non habet præmium laboris.

INTERPRETATIO.

^a quare non? ^b incredibile. ^c intule- | ^{re.} ^d re. ^e putrefactio. ^f committitis. ^g me-
rimus ^h consequitur. ⁱ virtus à viri- | diocritatem, in quâ virtus versatur, re-
bus est appellata. ^j progressu. ^k abunda- nete.

NOTÆ.

^{2.} Nonne igitur bonum, &c.] I. Philosophia probat vulgo omnem fortunam esse bonam argumento, quod volunt ad hominem. Cùm utile, quoddam sit genus boni, etiam vulgo, cui familiare est, bonum aliud honestum, aliud jucundum, aliud utile censi, idcirco quicquid utile est, illud, etiam vulgo, bonum habetur necesse est. Atqui fortuna utraque utilis est, quippe quæ aut exercet aut corrigit. Nimurum fortuna omnis vel proborum est vel improborum; quæ rursus vel adversa solet haberi vel prospera. 2. Si hæc fortuna adversa fuerit proborum, corum videbitur qui virtutem colunt, hæc iisdem prodest, aut ad ipsos absolvendos à peccatis præteritis, aut ad ipsos à futuris servandos, aut ad eosdem ad virtutem majorem promovendos. 3. Si eadem fortuna prospera, fuerit eorumdem proborum; hæc vulgi etiam opinione optima est, non solum quia merces est virtutis præterita, sed etiam quia ejusdem virtutis futuræ materia est. 3. Si fortuna adversa fuerit improborum, hæc

Qq

25. Iisdem caussis Vere repenti
Spirat florifer annus odores,
Æstas Cererem fervida siccatur,
Remeat pomis gravis autumnus,
Hyemem defluus irrigat imber.
30. Hæc temperies alit, ac profert
Quidquid vitam spirat in orbe;
Eadem rapiens condit, & aufert,
Obitu mergens orta supremo.
Sedet interea conditor altus,
35. Rerumque regens flectit habendas,
Rex & dominus, fons & origo,
Lex & sapiens arbiter æqui,
Et quæ motu concitat ire,
Silit retrahens, ac vaga firmat.

INTERPRETATIO.

His legibus annus florum parens emitit odores tempestate tepidâ Veris, æstas calida coquit messem, autumnus revertitur ad eum, pluvia cadens aspergit hyemem. Hæc temperies nutrit producunt corpus omne quod agit vitam in mundo; sed eadem temperies tollit & occultat idem corpus vivens, illud delens morte ultimâ Interim Deus, summus omnium creator, sedet, & disponens moderatur veluti frænis res omnes, ipse princeps, dominus, principium, origo, lex, & prudens moderator corpus omne quod agit vitam in mundo; sed eadem temperies tollit & occultat idem corpus vivens, illud delens morte ultimâ Interim Deus, summus omnium creator, sedet, & disponens moderatur veluti frænis res omnes, ipse princeps, dominus, principium, origo, lex, & prudens moderator corpus omne quod agit vitam in mundo; sed eadem temperies tollit & occultat idem

NOTÆ.

tis. Elementum dicitur corpus diuidum, quod ita formatum est, ut ex ipso cætera componantur. Vulgo quatuor admittuntur elementa, nempe ignis, aer, aqua, & terra; quæ tum qualitatibus, quas vocant alteratrices, cum qualitatibus, quas dicunt motrices inter se pugnare perhibentur. Qualitates alteratrices, inquit, sunt calor, frigus, humor, & secitas. Qualitates autem motrices sunt levitas & gravitas. Non agitur hic nisi de concordia ejusmodi elementorum, sive ratione qualitatum alteratricum, quæ sic exprimitur (cedant humida siccis, jungantque fidem frigora flammis) sive ratione qualitatum motricium, quæ ita notatur (pendulus ignis surgat in altum, Terraque graves pondere fidant.)

25. Iisdem caussis, &c.] III. Iisdem providentia legibus quatuor anni tempestates, nimirum ver, æstas, autumnus, & hyems sibi invicem succen-

dunt. Ver suo tempore flores odoresque emittit. Æstas suo fervore messes sicut. Autumnus pomis onustus subit; tandemque Hyems ab imbris, sive & nō vix pluere dicta, pluvias agros irrigat; quæ omnia evidentissimè hic proponuntur.

30. *Hæc temperies, &c.*] IV. His etiam divina providentia legibus corpora viventia primùm quidem in utero formata aluntur, deinde in auras prodeunt, tandemque peracto vita cursu moriuntur: quod admirabile quidem est generatim, sed longè admirabilius spectatum.

34. *Sedet interea, &c.*] V. Philosophia docet, illas corporum vicissitudines oriuntur à Deo providente. Hinc Deus ab eadem Philosophia vocatur conditor, moderator, rex, dominus, fons, origo, lex, & sapiens arbiter: ut scilicet his nominibus eam quam insitam habe-

40. Nam nisi rectos revocans itus,
Flexos iterum cogat in orbeis,
Quæ nunc stabilis continet ordo,
Dissepta suo fonte fatiscant.
Hic est cunctis communis amor,
45. Repetuntque boni fine teneri.
Quia non aliter durare queunt,
Nili converso rursus amore
Refluant caussæ, quæ dedit esse.

INTERPRETATIO.

*Nisi enim Deus prohibens itiones rectas, bus, omnia student teneri fine boni: quo-
rursus promoveret circuitiones, ea, qua jam coherent serie firmâ, à suo principio avulsa
niam qua Deus condidit, hac non possunt
aliter perseverare, nisi amore iterum con-
perirent. Hoc est studium commune omni-
verso quidam fiat circuitus causarum.*

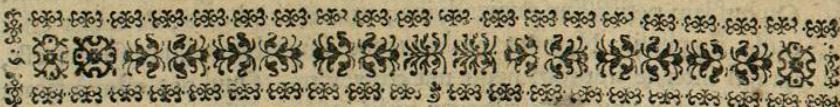
NOTE.

mus Dei ideam notionemve, sed perturbationibus obscuratam, & veluti sopitam illustreret, susciretque: hæc quippe ideâ seu potius Deo ipso docente, tandem aliquando cognosceraus, solum Deum esse propriæ causam prædictorum motuum quos miramur sive in sideribus, sive in elementis, sive in aliis ejusmodi corporibus: sicut non minùs piè quam doctè demonstravit Auctor libri de inquisitione veritatis. Hinc eadem Philosophia nunc docet, non solum quietem, sed etiam motum corporum; imò & modos quibus corpora moventur, esse ab ipso Deo providente. Silit retrahens ac vaga firmat: ecce quietem: motu concitat ire: ecce motum ipsum: rectos revocans itus, flexos iterum cogat in orbeis: ecce modos motus. Atque ne putares Deum id officij commissæ natura cuidam; forma, qualitatibus, accidentibus & ceteris ejusmodi, Philosophia addit, fore ut, nisi Deus ipse hæc aliter durare non possent.

hæc præstaret, qua nunc stabilis continet ordo, dissepta suo fonte fatiscant.

44. *Hic est cunctis communis amor.*]

Amor propriè non est nisi mentis, huc, quod Deus saltē generatim impellit, propendens: sed propter quamdam similitudinem amor dicitur etiam corporum, quatenus illa huc etiam, quod Deus impellit, sed mente humana rectius tendunt. Quare cum Deus non agat nisi propter semetipsum, hæc corpora Deus non impellit nisi ad se: unde eadem corpora, utpote quæ student hoc pacto boni fine teneri, ad Deum pariter tendunt. Sicque fit circuitus causarum primæ scilicet causæ & finis ultimi; quatenus omnia, quæ oriuntur à Deo tamquam à causâ primâ, revertuntur ad ipsum Deum tamquam ad finem ultimum: ita ut sine illo cum amoris tum causarum circuitu qua Deus dedit esse,

METRUM VI.

QUOD quibusdam vocatur *spondaicum* Carmen est constans ex uno genere versuum, quorum quilibet tetrameter teatius loco dactylum & quanto spondeum saepius habet: aliis vero locis, praeter hos pedes, etiam anapæstum.

ARGUMENTUM.

PHILosophia exemplis confirmatura divinam providentiam, haec est, inquit, lex divinitus constituta, ut pace initâ inter sidera, elementa, anni tempestates, omniaque corpora viventia, haec perpetuos repeatant circuitus ad illud, à quo prodierunt, redditura boni cujuslibet principium.

SI vis celsi jura tonantis
Purâ sollers cernere mente,
Adspice summi culmina cœli.

INTERPRETATIO.

Si desideras advertere providentiam Dei summi, mente diligent & purâ, considera vertices cali sublimis.

NOTE.

1. *Iura tonantis.*] Providentiam Dei: nam cùm haec providentia ex dictis sit divina ratio in summo omnium principe constituta qua cuncta disponit, haec non immerito vocatur jus divinum, sive lex divina. Deinde vero *tonans* est Deus: cùm enim causa peculiares fulguris, tonitruis, & fulminis vulgo non innoteuant, haec effecta ita soli Deo tribui consueverunt, ut Poëtae presertim nominando *fulgurantem, tonantem, & fulminantem*, Deum intelligi velint.

2. *Purâ sollers cernere mente.*] Mente omnibus prejudiciis exutâ clare & distinctè cognoscere, divinam nimurum providentiam, hujus autem providentiae, iudice Philosophia, argumenta sunt ipsa naturæ leges, quas videmus observari primùm quidem in sideribus; deinde in elementis; postea in ipsis anni tempestatis; denique in omnibus corporibus viventibus: de quibus scimus Philosophia dictura est.

CONSOLATIONIS PHILOSOPHIAE, LIB. IV. 301

- Illic justo fœdere rerum
5. Veterem servant sidera pacem.
Non Sol rutilo concitus igne
Gelidum Phœbes impedit axem.
Nec quæ summo vertice mundi
Flebit rapidos Ursa meatus,
10. Numquam occiduo lota profundo,
Cetera cernens sidera mergi,
Cupit Oceano tingere flamas.
Semper vicibus temporis æquis
Vesper seras nuntiat umbras,
15. Revehitque diem Lucifer alnum.
Sic æternos reficit cursus
Alternus amor: sic astrigeris
Bellum discors exsulat oris.
Hæc concordia temperat æquis
20. Elementa modis, ut pugnantia
Vicibus cedant humida siccis,
Jungantque fidem frigora flammis,
Pendulus ignis surgat in altum,
Terræque graves pondere sidant.

INTERPRETATIO.

Hic astra retinent concordiam antiquam [stella matutina refert lucem fœcundam. rerum, certo fœdere. Sol raptus flammâ Sic amor reciprocus reparat motus perpe- splendida non impedit currum frigidum Lu- tuos: sic bellum discors ejectum est è re- gionibus stelliferis. Concordia ista moderatur elementa justis legibus, ut humida con- travia alternis cedant siccis, & frigida ineant pacem cum calidis; ignis suspensus evolet sursum, & terra ponderosa subsistat deorsum suâ gravitate.

NOTE.

3. *Servant sidera pacem.*] I. Prædictæ providentiae leges observantur in sideribus, nimurum in Sole, Lunâ, Ursâ, Lucifero & cæteris stellis. Nam quamvis Sol ita sit corpus lucidum, ut ignis haberi possit: juxta illud Eccli 41. *Sol exurens montes, radios igneos exsufflans;* Luna vero ita corpus opacum, ut nisi alieno lumine reluceat, frigida potius quam calida haberi debeat, Sol tamen ita movetur, ut Lunæ circumutum non impedit. Similiter *Ursa polo*, cui nomen dedit, vicina ita movetur circa

eumdem polum, ut occidentibus cæteris sideribus numquam occidat. Nec se- cùs *Venus*, qua alternis noctem diemque prænuntiat manè Lucifer, serò Vesper, nihil obstantibus cæteris astris constan- tissimè suas alternat vices. Usque adeo verum est sidera præscriptas providentiae leges observare. Sed de Lucifero Metro lib. 1. de *Ursâ* Metro 5. l. 4. & de si- deribus, qua cùm occidunt, poëtis di- cuntur oceano mergi, passim dictum est.

19. *Hac concordia, &c.*] II. Eadem leges providentiae servantur in elemen-

³ In vestrâ enim situm manu, qualem vobis fortunam formare malitis.
Omnis enim, quæ videtur aspera, nisi aut exerceat, aut corrigit, punit.

N O T A E.

justum est vitiorum supplicium præc.
titorum, & futurorum franum, 4. Si
fortuna prospera fuerit ipsorum impro-
borum, hæc non nisi illorum vitio
mala est: nam

^{3.} In vestra situm manu, &c.]
11. Philosophia ostendit, fortunam
nullam esse malam nisi abutentium vi-
tio: quia quæ bona, sunt extra homi-
nis voluntatem, hæc pro bonâ aut ma-
lâ ejusdem hominis voluntate, bona
censeri possunt aut mala. Voluntas
quippe in moribus præcipue spectatur.
Atqui fortuna sive prospera sive adver-
sa, ut patet ex dictis, bonum est extra

hominis voluntatem existens. Hæc cigit
tur fortuna ita bona, ut nisi abutentium
malâ voluntate, aut vitio numquam sit
mala: quare cùm improbi, quatenus
in suâ improbitate perseverant, suâ sem-
per abutantur prosperâ fortunâ, idcirco
Philosophia concludit omnem improbo-
rum fortunam esse pessimam: proborum
verò semper bonam: quia omnis fortuna,
qua probis videtur aspera, hos, nisi exer-
cit, aut corrigit, punit: neque hi etiam
probi, ad æternam felicitatem nisi for-
tunâ, qua iisdem videtur aspera, pet-
veniunt: siquidem

M E T R U M V I I.

QUOD dicitur Sapphicum. Carmen constans ex uno genere versuum,
quorum quilibet coreum, spondeum, dactylum, & duos coreos habet.
Cluditur tamen hoc carmen versu Adonio, qui Dactylo & spondeo con-
stat, iisque post tertium quemque versum Sapphicum, ponit solet.

A R G U M E N T U M.

PHILOSOPHIA probat exemplis Agamemnonis, Ulys-
sis, & Herculis, homines optatis non frui, nisi post exant
latos multos labores.

BELLA bis quinis operatus annis
Ultor Atreides, Phrygiæ ruinis
Fratri amissos thalamos piavit.
Ille dum Graiæ dare vela classi
5. Optat, & ventos redimit cruento,
Exuit patrem, miserumque tristis
Federat gnatae jugulum sacerdos.

I N T E R P R E T A T I O.

*Agamemnon Atrei filius, postquam mi-
litavit in Trojanos decem annis, vastatâ
Trojâ ulciscendo piavit uxorem sui fratri
Menelai raptam à Paride: sed antea idem
Agamemnon volens dare vela navibus
Gracis redimensque ventos (qui ipsi nega-*

bantur propter cervum Diana ab ipso
occisum) sanguine effuso, depositi pie-
tatem paternam, & ipse sacerdotis officio
functus, jugulavit mæstus Iphigeniam
suam miseram filiam.

N O T A E.

^{1.} *Bella bis quinis, &c.]* I. Philo-
sophia probat exemplo Agamemnonis,
hominem non frui optatis, nisi post
suscepitos toleratosque multos labores.
Nimurum Paris, Priami regis Trojanor-
um filius, instructâ classe in Græciā
profectus ad Menelaum Spartæ regem
peruenit, Helenamque ejus uxorem ra-
puit: quod iniquè ferens Agamemnon
Atrei filius & prædicti Menelai frater,
convocatis Græciæ principibus transfre-

tavit in Phrygiam, Trojam obsedit,
camque post decennale bellum dolo cap-
tam, ferro & igne populatus est. Sed
idem Agamemnon Trojam obsecratus,
cùm ad Aulidem Boeotia portum ve-
nisset, ibique suum exercitum recense-
ret, Diana cervum ignarus occidit:
quamobrem Diana irata, immissa pe-
stilentia, ventos suppressit. Consulue-
runt oraculum, à quo responsum est,
non ante pacificatos fore deos, quam

Qq ij